

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

Інтерактивний освітній простір ЗВО

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ВЕБІНАРУ

28 березня 2024 року

Вінниця 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ВТЕІ ДТЕУ
заборонено**

УДК 378:316.77:004

Інтерактивний освітній простір ЗВО [Електронний ресурс] : матеріали Всеукраїнського науково-практичного вебінару (м. Вінниця, 28 березня 2024 р.). Вінниця: ВТЕІ ДТЕУ, 2024. 82 с.

Розглядаються питання розвитку та впровадження інтерактивних форм, методів та засобів навчання у закладах вищої освіти. Висвітлюються аспекти створення та оцінювання ефективності інформаційного електронного середовища закладу вищої освіти. Обґрунтовується впровадження інновацій в навчальний процес вищої школи. Приділено увагу різноманітним інструментам онлайн навчання в умовах пандемії.

Розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів та здобувачів вищої освіти економічних, педагогічних та технічних закладів вищої освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія: Іванченко Г., канд. екон. наук, доцент; Гусак Л., канд. пед. наук, доцент; Махначова Н., канд. екон. наук, доцент; Семенюк І., канд. екон. наук; Яремко С., канд. техн. наук, доцент.

© Вінницький
торговельно- економічний
інститут ДТЕУ, 2024
© Автори тез доповідей

ЗМІСТ

Секція №1

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Веслова Я.В., старший викладач

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Інтерактивні технології та форми навчання у закладах вищої освіти..... 6

Горшков М.А., старший викладач

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Скрайбінг як інтерактивна технологія навчання..... 9

Гуральник А.Б., канд. техн. наук

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Ефективне інтерактивне навчання на базі ІТ-рішень..... 12

Динник І.П., канд. наук з держ. управління

Державний торговельно-економічний університет

Цифрові технології та їх використання при викладанні дисциплін зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»..... 16

Ковтун Е.О., канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Чат-боти в освітньому процесі: майбутнє освіти..... 20

Лозовський О.М., канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Використання новітніх методів навчання у вищій школі України..... 22

Мерінова С.В., канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Методика викладання «Інженерної та комп'ютерної графіки» із застосуванням інтерактивних технологій..... 25

Романюк В.В., д-р техн. наук, професор

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Групова інтерактивність як модифікована форма навчання здобувачів вищої освіти спеціальностей з комп'ютерних наук, інженерії програмного забезпечення та інформаційних технологій..... 27

Семенюк І.Ю., канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Роль ЗВО у розвитку підприємницької освіти жінок в Україні..... 29

Яремко С.А., канд. техн. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Перспективні напрямки розвитку управлінських інформаційних систем в освіті..... 32

Ясенчук Ю.В., асистент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Використання інтерактивних засобів в траєкторії дистанційного навчання..... 35

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩОЇ ШКОЛИ

Бабчинська О.І., д-р екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Сучасні освітні тренди: ключовий інструмент у підвищенні якості освіти..	39
Бондар В.О., асистент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Розвиток особистого бренду викладача: можливості та ресурси.....	42
Бондарчук Л.В., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Застосування інноваційних підходів в системі організації освітнього процесу.....	45
Гулівата І.О., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Європейський досвід законодавчого регулювання цифрового безбар'єрного середовища.....	48
Гусак Л.П., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Забезпечення умов для безбар'єрного навчання людей з особливими освітніми потребами в умовах цифровізації.....	53
Добровольська Н.В., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Савицька Л.А., канд. техн. наук, доцент <i>Вінницький національний технічний університет</i> Можливості використання імерсивних технологій при викладанні дисципліни «Дискретна математика».....	56
Добровольський О.І., аспірант <i>Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського</i> Особливості використання імерсивних технологій у закладах вищої освіти.....	59
Замкова Н.Л., д-р філос. наук, професор Махначова Н.М., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Використання коучингових технологій в освітньому процесі.....	62
Іванченко Г.В., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Основні переваги застосування проектного навчання студентів.....	65

Корж Н.В., д-р екон. наук, професор <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Розвиток soft skills: роль навчального закладу та самосвідомості здобувачів у подоланні розриву м'яких навичок.....	67
Ніколіна І.І., канд. наук з держ. управління, доцент Заюков І.В., д-р екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Шлях України від цифрових навичок до цифрової стійкості.....	72
Новицький Р.М., канд. техн. наук <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Впровадження автоматизованої системи управління навчанням SEL у Вінницькому торговельно-економічному інституті ДТЕУ.....	76
Радзіховська Л.М., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Використання засобів MS EXCEL для верифікації економетричних моделей.....	78

Список використаних джерел:

1. Лавриненко Т.Н. Інформатизація системи управління освітою. *Scientific World*, 2022. URL: <https://www.sworld.com.ua/index.php/technical-sciences-411/informatics-computer-science-and-automation-411/11382-411-0048> (дата звернення: 17.03.2024).
2. Снісаренко О., Ануфрієва О. Інноваційний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, 2018. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/pislya_dyplom_osvina/2_2018/ПО__2_2018_СНИСАРЕНКО_АНУФРИ_ЕВА.pdf (дата звернення: 11.03.2024).
3. Кізима Т.О., Ребуха Л.З., Письменний В.В., Коваль С.Л. Методика викладання фінансової грамотності / за ред. д.е.н., професора Кізими Т.О., д.пед.н., доцента Ребухи Л.З.; 2 вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с. (дата звернення: 08.03.2024).

Гулівата І.О.

канд. пед. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОГО БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Побудова безбар'єрного середовища повинна бути одним із ключових принципів післявоєнної відбудови України. Оскільки на тлі військової агресії з боку росії, зростає кількість осіб з інвалідністю, маломобільних груп та людей особливими освітніми потребами. З метою подолання наявних перешкод для таких категорій осіб щодо доступності в інфраструктурній, економічній, освітній та соціальній сферах постає необхідність пошуку інноваційних рішень в цифровій площині та їх правове регулювання [1].

Європейський досвід законодавчого регулювання цифрової доступності базується на таких документах: Директива 2016/2102 щодо доступності веб-

сайтів і мобільних додатків органів державної влади [2] та Директива 2019/882 щодо вимог до доступності продуктів і послуг, або Європейський акт про доступність [3].

Розглянемо докладніше вимоги Директиви 2016/2102. Нею встановлені вимоги щодо доступності інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) органів державної влади в країнах ЄС, включно з веб-сайтами та мобільними додатками, а також програмне забезпечення, операційні системи та електронні документи. Відповідно до цієї директиви країни-члени ЄС були зобов'язані імплементувати її положення у своє законодавство до 23 вересня 2018 року. З 23 червня 2021 року положення Директиви почали застосовуватися до мобільних додатків.

Директива 2016/2102 поширюється на державні, регіональні та місцеві органи влади; осіб публічного права та комерційні організації, які беруть участь у відкритих торгах. Веб-сайти та мобільні додатки суспільних мовників не підпадають під дію Директиви, оскільки це може поставити їх у неконкурентне становище з приватними мовниками. Директива вимагає, щоб на веб-сайті або в мобільному додатку було опубліковано декларацію про доступність [4], яка має описувати недоступні частини вмісту та причини їх недоступності, а також, у відповідних випадках, доступні альтернативи; надати користувачам механізм зворотного зв'язку для повідомлення про недоступний контент; і надати посилання на процедуру примусового виконання, яку можна використати у разі незадовільної відповіді на запит.

Деякі категорії вмісту тимчасово або назавжди звільнені від дії Директиви, зокрема:

- офісні документи, опубліковані до 23 вересня 2018 р.;
- обмежений за часом аудіо- та відеоконтент, тобто опублікований до 23 вересня 2020 року;
- прямі відео та аудіо трансляції (медіа-матеріали в прямому ефірі, які зберігаються в Інтернеті або перепублікуються після прямого ефіру, слід вважати попередньо записаними, тому виняток на них не поширюється);

- картографічні послуги, якщо важлива інформація надається в іншій доступній цифровій формі;

- сторонній вміст, якщо організація не фінансує та не контролює вміст, а також архівні веб-сайти та програми.

Директива також передбачає виключення, щоб уникнути непропорційного тягаря. Тобто в обґрунтованих випадках організація може бути не в змозі забезпечити повну доступність контенту через брак ресурсів. Якщо організація не може відповідати вимогам щодо доступності Директиви 2016/2102 (зокрема, через винятки), вона повинна відповідати вимогам щодо розумного пристосування [5], зокрема на робочому місці та в освіті, відповідно до Конвенції про права людей з обмеженими можливостями та інше відповідне законодавство.

Директива ЄС 2019/882 спрямована на покращення функціонування внутрішнього ринку доступних продуктів і послуг у ЄС шляхом усунення бар'єрів. На відміну від Директиви 2016/2102, яка встановлює вимоги до доступності веб-сайтів і мобільних додатків органів державної влади, Європейський закон про доступність має на меті розширити вимоги доступності для ширшого кола організацій, продуктів і послуг. Положення цієї Директиви однаково застосовуються до установ державного та приватного секторів. Закон охоплює продукти та послуги, визначені як необхідні для людей з обмеженими можливостями.

Директиву було розроблено з урахуванням зобов'язань, що випливають із Конвенції ООН про права людей з інвалідністю. Директива охоплює наступні продукти та послуги:

- комп'ютери та операційні системи (включаючи настільні ПК, ноутбуки, смартфони та планшети) банкомати;

- термінали продажу квитків і реєстрації;

- телевізійне обладнання, пов'язане з послугами цифрового телебачення; послуги телефонії (включаючи дзвінки на єдиний європейський номер екстреної допомоги 112) та супутнє обладнання;

- доступ до аудіовізуальних послуг, таких як телебачення та необхідне побутове обладнання;
- послуги, пов'язані з повітряним, автобусним, залізничним і водним пасажирським транспортом;
- банківські послуги;
- електронні книги (електронні пристрої для читання книг); послуги електронної комерції.

Додатки до Директиви встановлюють вимоги щодо доступності для різних продуктів і послуг. Також зазначається, що чотири принципи доступності веб-сайтів і мобільних додатків, які використовуються в Директиві ЄС 2016/2102:

- 1) відчутність — інформація та компоненти інтерфейсу користувача мають бути представлені користувачам у спосіб, який вони можуть зрозуміти;
- 2) працездатність — компоненти інтерфейсу користувача та навігація мають бути керованими;
- 3) зрозумілість — інформація та робота інтерфейсу користувача мають бути зрозумілими;
- 4) стійкість — вміст має бути достатньо надійним, щоб його можна було інтерпретувати різними агентами користувача, включаючи допоміжні технології.

Ця Директива не поширюється на такий контент на веб-сайтах і в мобільних додатках:

- мультимедійні матеріали в записі, опубліковані до 28 червня 2025 року;
- службові документи, опубліковані до 28 червня 2025 року;
- картографічні послуги, якщо важлива інформація надається в доступній цифровій формі;
- сторонній контент, який не фінансується, не розробляється та не контролюється відповідним суб'єктом господарювання;
- вміст веб-сайтів і мобільних додатків, які не оновлюються після 28 червня 2025 р.

Таким чином, для людей з обмеженими можливостями та людей похилого

віку забезпечено такі переваги, як збільшення кількості доступних продуктів і послуг на ринку, конкурентоспроможні ціни на такі продукти і послуги, зниження бар'єрів для доступу до транспорту, освіти та робочої сили. ринок і збільшення кількості відкритих позицій, які потребують досвіду доступності.

Список використаних джерел:

1. Гулівата І., Ніколіна І. Цифрові інструменти для впровадження в безбар'єрне освітнє середовище. *КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ОСВІТА, НАУКА, ВИРОБНИЦТВО*, 2023. №51. С. 37-42.

2. Web content accessibility guidelines (WCAG) 2.1. URL: <https://www.w3.org/Translations/WCAG21-ua/> (дата звернення: 08.03.2024).

3. Directive (EU) 2016/2102 of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016L2102> (дата звернення: 18.03.2024).

4. An accessibility declaration, or accessibility statement, is a special page on a website that provides information about the current state of compliance of a website or mobile application with web accessibility requirements. URL: <https://www.w3.org/WAI/planning/statements/> (дата звернення: 05.03.2024).

5. Reasonable accommodation means making necessary modifications and adjustments, as appropriate, that do not impose a disproportionate or unreasonable burden, to ensure that persons with disabilities enjoy all rights and fundamental freedoms on an equal basis with others. Source: UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text (дата звернення: 10.03.2024).